

Royaltide KDV Sorunu Çözüldü Mü?

Hakan UÇAK*

Royalti Nedir?

Royalti; bir ayrıcalık veya hak karşılığında yapılan veya talep edilen ödeme olarak tanımlanabilir. Özellikle uluslararası ticaretin artması ve belli ürünlerin ya da markaların tüketiciler nezdinde daha fazla talep edilmesi nedeniyle, bu eşyaları

üreten ya da ithal eden ithalatçı firmalar bu hakkın kullanılması karşılığında ek bir ödeme yapmaktadır. Bu ödemelere royalti ödemeleri denir.

Gümrük İdaresi Royaltiyi Nasıl Değerlendiriyor?

Royalti ödemelerinin, Gümrük Kanunu'nun 27 inci maddesi kapsamında belirlenen şartlara uyuyor ise gümrük idaresine beyan edilmesi gerekiyor. Royalti ödemelerinin gümrük kıymetine ilave edilmesi için öncelikle ödemenin ithalat konusu eşya ile ilgili olması ve satış koşulu gereği ödenmesi gerekiyor.

İthalat konusu eşya ile ilgili royalti ödemelerine ilişkin vergiler ve dolayısıyla Katma Değer Vergisi ithalde tahsil ediliyor.

Maliye Bakanlığı Royaltiyi Nasıl Değerlendiriyor?

Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları kapsamında yurt dışında yerleşik şirketlere ödenen royalti ödemeleri Maliye Bakanlığı tarafından gayri maddi hak olarak değerlendiriliyor. Bu kapsamda yapılan ödemelerden stopaj gelir vergisi ve Katma Değer Vergisi tahsil edilmesinin gerektiği belirtiliyor. Ayrıca, Maliye Bakanlığının bazı yorumlarında bu ödemelerin vergi dairesine beyan edilmesinin gerektiği belirtiliyor.

Gümrük İdareleri KDV Cezaları Uygularken İndirimli KDV Oranını Dikkate Alıyor Mu?

Royalti ödemelerinin hangi kuruma beyan edilmesi gerektiği çok önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Yukarıda açıkladığımız üzere, ithalat konusu eşya ile ilgili olarak yapılan royalti ödemelerinin gümrük idaresine beyan edilmesi gerekiyor ve yanlış idareye beyan neticesinde firmalar yüksek miktarda cezalarla karşı karşıya gelebiliyor.

Gümrük idarelerine beyan edilen royalti ödemelerinde, ithal edilen eşyanın KDV oranı uygulanarak vergi ödemesi gerçekleştirilmektedir. Royalti ödemesine konu eşya % 1 veya % 8 oranına tabi ise bu oranlar dikkate alınacaktır.

Diğer yandan gümrük idarelerince vergi dairesine 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilen ve sorumlu sıfatı ile ödenen katma değer vergisi dikkate alınıyor. Vergi dairesine beyan edilen royalti ödemelerinde % 18 oranında KDV tahsil ediliyor.

Gümrük idarelerince, yapılan denetimlerde vergi dairesine beyan edilerek ödenen KDV dikkate alınsa bile ithal edilen eşyanın gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ve özel tüketim vergisi kaybı söz konusu ise bu vergilerin de KDV'sine ilişkin ek tahakkuk ve ceza düzenlenebiliyor.

Tam da bu noktada, indirimli KDV oranına sahip eşyaları ithal eden şirketler için mükerrer KDV ödemesi ve KDV cezası sorunu gündeme geliyor.

Örneğin, % 10 gümrük vergisi ve % 8 oranında KDV'ye tabi tekstil ürünü ithalatı yapan şirketin 1.000 TL değerindeki royaltiyi vergi dairesine beyan ettiğini ve söz konusu durumun gümrük incelemesinde tespit edildiğini varsayalım.

2 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği ile Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/48 sayılı Genelgesi uyarınca, vergi dairesine beyan edilerek ödenen KDV'ye ilişkin ek tahakkuk yapılmaması belirtilmiştir. Bu düzenlemedeki amaç mükerrer KDV ödemesinin önüne geçilmesidir.

Ancak ithal edilen eşyanın gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ve özel tüketim vergisine tabi olması durumunda vergilerin hesaplanmasında bu hususunda dikkate alınması belirtilmiştir.

Gümrük idarelerince yapılan denetimlerde, vergi dairesine beyan edilerek ödenen KDV'ye ilişkin ek tahakkuk yapılmamakta, gümrük vergisi ve gümrük vergisinin KDV'sine ilişkin ek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenmektedir.

Yukarıda yer alan örnekten hareketle, gümrük idaresi aşağıda yer alan vergi ve vergi cezalarını düzenlemektedir.

100 TL Gümrük Vergisi

300 TL Gümrük Vergisi Cezası

8 TL KDV

24 TL KDV Cezası

Örneğimizden devam edecek olursak, ithalatçı şirket vergi dairesine (% 18 oranında) 180 TL KDV beyan edip ödeyecektir.

Bu açıklamalar ışığında, ithalatçı şirket tarafından söz konusu royalti ödemesinin gümrük idaresine beyan edilmesi durumunda 88 TL KDV ödeyecek olmasına rağmen, anılan royalti ödemesini vergi dairesine beyan ederek 180 TL KDV ödemiş olacak ve KDV açısından herhangi bir hazine kaybı yaşanmayacaktır.

Sorumlu Vergicilik Bakış Açısıyla

Gümrük idareleri tarafından yapılan denetimlerde, royalti ödemelerine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı'na beyan edilerek ödenen toplam KDV tutarının dikkate alınması ve örneğimizdeki gibi indirimli KDV oranına tabi eşya ithal eden şirketlerde Hazine kaybı yaşanmaması durumunda ceza düzenlenmeyeceğine ilişkin düzenleme yapılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.